

Atlas Copco AB 1974

Atlas Copco AB

Årsredovisning 1974

Innehåll

- 4 Styrelse
- 6 Fem år i sammandrag
- 7 Förvaltningsberättelse
- 12 Moderbolagets balansräkning
- 14 Moderbolagets vinst- och förlusträkning
- 15 Aktier och andelar
- 16 Atlas Copco-gruppens balansräkning
- 17 Atlas Copco-gruppens vinst- och förlusträkning
- 18 Kommentarer till boksluten
- 20 Revisionsberättelse
- 23 Atlas Copco MCT AB
- 27 Atlas Copco Airpower N.V.
- 31 Atlas Copco Tools AB

Områden som drabbats av långvarig, svår torka kan ofta väckas till nytt liv genom borrning till större håldjup än ordinarie brunnar. Här har en rumänsk entreprenör vid ett brunnsbörningsprojekt i Lusaka nått vatten med hjälp av en Aquadrill-utrustning.

*Omslagsbilden:
För att sänka monteringskostnaderna och öka noggrannheten börjar man i allt större omfattning använda flerspindliga mutterdragare, t ex inom bilindustrin. Här en ljuddämpad multipelmutterdragare för montering av hjul.*

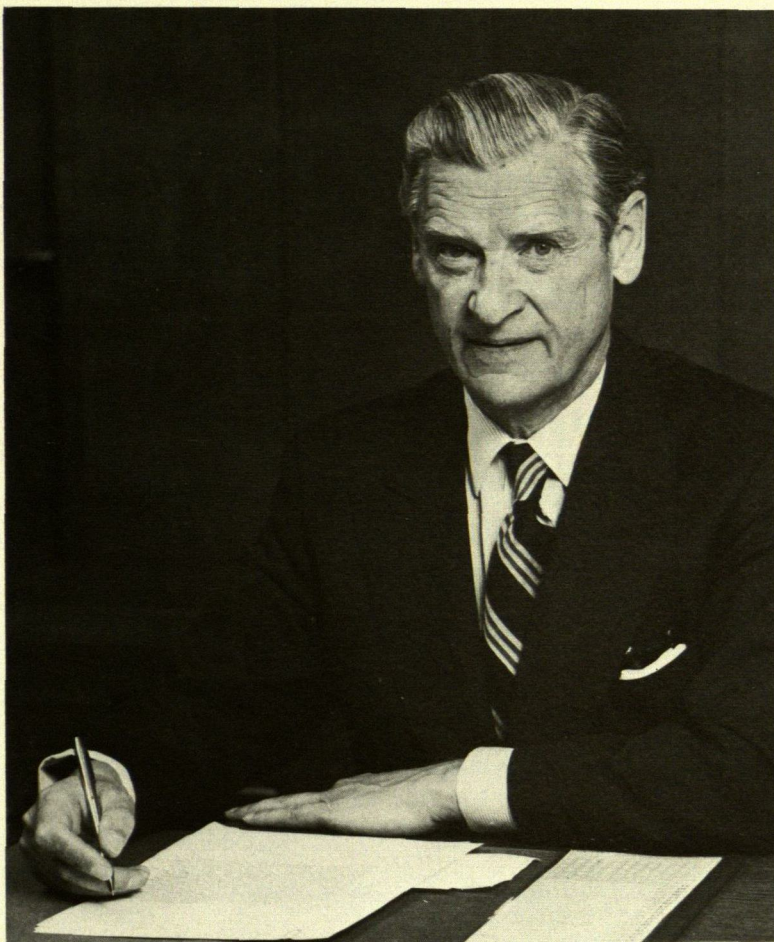
Ordinarie bolagsstämma hålles tisdagen den 15 april 1975 kl. 9.15 på Grand Hôtel (Spegelsalen), Södra Blasieholmshamnen 8, Stockholm.

Aktieägare, som önskar deltaga i bolagsstämma, skall förutom att vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag (VPC) förda aktieboken för bolaget, anmäla sig för dylikt deltagande till bolagets styrelse under adress Atlas Copco AB, 105 23 Stockholm, eller per telefon 08/24 30 00, senast fredagen den 11 april kl. 16.00.

Om utbyte av kupong-aktiebrev mot VPC-aktiebrev ännu inte skett, berättigar kupong-aktiebrev till deltagande i bolagsstämman, under förutsättning att aktieägaren är registrerad för aktierna i den av bolaget förda gamla aktieboken.

I bolagsstämmans beslut om utdelning kommer att anges den dag, då aktieboken och den i anslutning till denna förda förteckningen över panthavare m.fl. skall avstämmas. Styrelsen har som avstämningsdag beslutat föreslå den 17 april 1975. Beslutar bolagsstämman enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utgå av VPC den 24 april 1975 till dem, som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i den nämnda förteckningen.

Utdelning belöpande på aktier, varpå kupong-aktiebrev utfärdats, kan inte utbetalas, förrän utbyte av aktiebrev skett och införing verkställts i den av VPC förda aktieboken för bolaget eller den i anslutning till aktieboken förda förteckning över panthavare m.fl.

Direktör Erik Johnsson, i företagets tjänst sedan 1930 och dess verkställande direktör sedan 1970, lämnar vid årets bolagsstämma sin befattning efter uppnådd pensionsålder.

Erik Johnssons verksamhet har omfattat en lång rad ansvarsbefattningar i företaget, inom och utom Sverige. I samtliga har hans insatser präglats av en stark tro på företagets möjligheter. Hans bestående verk, inte bara inom Atlas Copco utan i svensk industri över huvud taget, har främst legat på

industriell marknadsföring, där han varit en banbrytare och en aldrig sinande kraftkälla. Den ställning Atlas Copco idag innehar på sitt världsomfattande marknadsområde, kan till stor del tillskrivas Erik Johnssons entusiasm, organisationsförmåga och uthållighet.

Styrelsen vill i detta sammanhang betyga Erik Johnsson sin tacksamhet för en framstående företagsledargärning, som haft långtgående verkningar för företaget, dess anställda och hela det svenska samhället.

Atlas Copco AB

Styrelse

Valda av bolagsstämman

Peter Wallenberg
Ordförande
Kurt-Allan Belfrage
v. Ordförande
Henry N. Sporborg
Jan Hellner
Sture Ödner
Erik Johnsson
Verkst. dir.

Utседda av de anställda

Bo Henning
P-E Nyholm

Direktion

Erik Johnsson
Verkst. dir.
Bengt Andersson
Ekonomi, admin., personal
v. Verkst. dir.
Einar Liwendahl
Marknadsföring
v. Verkst. dir.
Göran Lundborg
Tillverkning och teknik
v. Verkst. dir.
Sven-Ingvar Svensson
Marknadsdir.
Bo Gyllenberg
Produktionsdir.
Gunnar Ruding
Anläggningsdir.
Jan Holdo
Forskning och utveckling
Dir.
Rune Back
Verkst. dir.
Atlas Copco MCT AB
Iwan Åkerman
Verkst. dir.
Atlas Copco Airpower N.V.
Theo Dietz
Verkst. dir.
Atlas Copco Tools AB

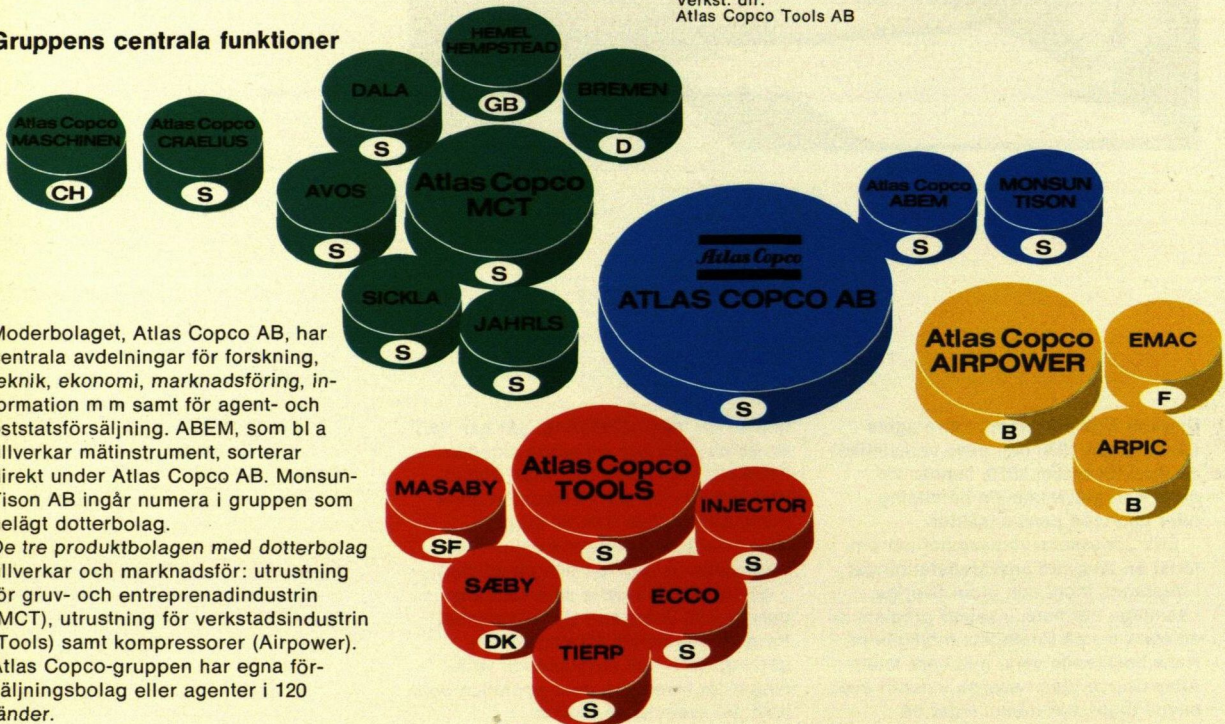
Speciell rådgivare

Stig Unger

Övriga direktörer

Anders Björk
Lennart Friberg
Hans Johnsson
Rolf Lahnagen
Olle Lindberg
Nils Starfelt

Gruppens centrala funktioner

Moderbolaget, Atlas Copco AB, har centrala avdelningar för forskning, teknik, ekonomi, marknadsföring, information m m samt för agent- och öststatsförsäljning. ABEM, som bl a tillverkar mätinstrument, sorterar direkt under Atlas Copco AB. Monsun-Tison AB ingår numera i gruppen som helägt dotterbolag.

De tre produktbolagen med dotterbolag tillverkar och marknadsför: utrustning för gruv- och entreprenadindustrin (MCT), utrustning för verkstadsindustrin (Tools) samt kompressorer (Airpower). Atlas Copco-gruppen har egna försäljningsbolag eller agenter i 120 länder.

Ett omfattande program av pneumatiska standardkomponenter för mekanisering och automatisering ingår i Atlas Copcos produktsortiment. Ett exempel är denna vid Atlas Copco Tools byggda och

installerade specialmaskin för borring av planetaxlar. Den är helt automatisk, och arbetscykeln styrs av en pneumatisk remsläsare, som syns t v på bilden.

Atlas Copco-gruppen

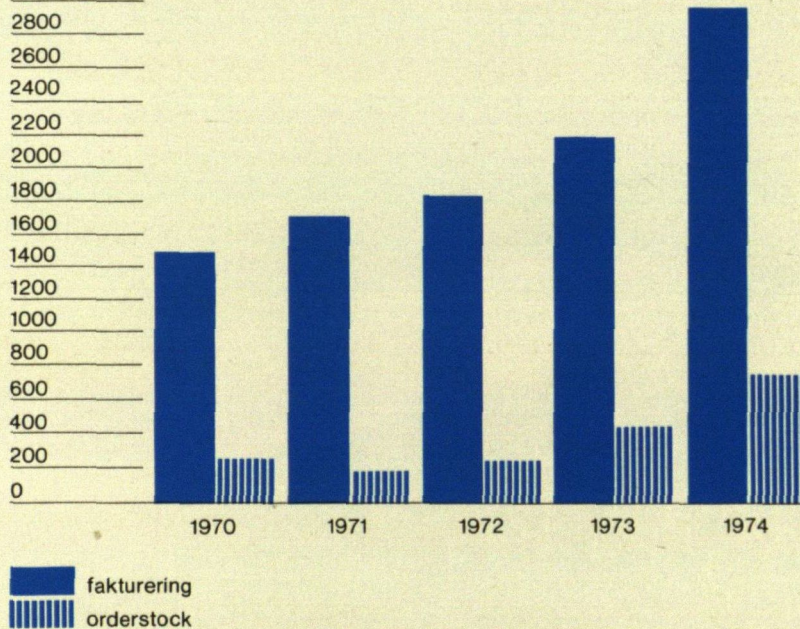
Fem år i sammandrag

		1974	1973	1972	1971	1970
Ur vinst- och förlusträkningen						
Fakturering	mkr	2 949	2 213	1 849	1 696	1 542
Vinst före avsättningar och skatter	mkr	366	273	190	171	161
Avskrivningar	mkr	63	52	43	42	36
Avsättningar	mkr	124	16	18	12	3
Skatter	mkr	124	122	81	72	71
Redovisad nettovinst	mkr	118	135	92	87	87
Justerad vinst per aktie*	kr	17,68	16,48	11,50	10,31	10,28
Ur balansräkningen						
Anläggningstillgångar	mkr	987	829	716	663	604
Akkumulerade avskrivningar	mkr	408	343	293	251	214
Omsättningstillgångar	mkr	2 282	1 806	1 519	1 465	1 430
Kortfristiga skulder	mkr	1 067	791	637	683	716
Långfristiga skulder	mkr	487	450	403	368	378
Eget kapital	mkr	970	857	729	669	575
Övriga uppgifter						
Antal anställda		17 392	15 473	13 881	13 706	13 764

* Den justerade koncernvinsten per aktie utgörs av resultatet före avsättningar och skatter, varifrån avdrag gjorts med en schablonberäknad skatt (50%). Korrigering har gjorts för 1971 och 1973 års fondemissioner.

Fakturering och orderstock

3000 milj. kr.

Atlas Copco AB

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Atlas Copco AB får härmed avge berättelse över bolagets verksamhet år 1974.

Marknadsläget för bolagets produkter påverkades under året av en rad faktorer som bidrog till ett starkt splittrat intryck. I huvudsak har efterfrågan legat på en hög nivå under större delen av året medan kostnader och vinstmarginaler påverkats negativt av de ovanligt starka inflations-tendenserna.

Investeringsstakten var hög i de flesta länder och kapitalvaruproducenter gynnades av en livlig efterfrågan. Under året hårdnade dock affärsklimatet i de betydande industriländerna genom oljekrisens sekundära verkningar, först i USA och Japan, efterhand också i de europeiska länderna.

Efterfrågan inom gruvsektorn förblev stabil under hela året. En kraftig utbyggnad av produktionskapaciteten inom branschen i förening med höjda lönekostnader och minskande tillgång på arbetskraft resulterade i väsentligt ökad försäljning av mekaniserade gruvutrustningar.

Inom entreprenadindustrin kunde en avtagande efterfrågan noteras på de europeiska marknaderna. Detta kompenserades emellertid delvis av en ökande aktivitet i andra världsdelar, bl.a. baserad på europeiska entreprenadföretags stora internationella uppdrag.

Den fortsatta intensifieringen av marknadsföring till processindustrin och den tillverkande industrin har under året gett goda resultat. Den har ytterligare bidragit till att öka branschspridningen och därmed minska företagets känslighet för avgränsade konjunktursvackor.

Atlas Copco-gruppen fakturerade under år 1974 för totalt 2 949 milj. kr (2213). Ordergången var 3 358 milj. kr (2474).

Försäljningen utomlands uppgick till 90 % (90) av gruppens totala försäljning. Sverige förblev den största enskilda marknaden. Försäljningen i Sverige såväl som i de övriga skandi-

naviska länderna utvecklades gynnsamt.

I Västeuropa noterades varierande försäljningsresultat på de olika marknaderna. Särskilt goda resultat uppnåddes i Holland, Portugal och Spanien. Även i England och Italien var försäljningsökningen avsevärd trots dessa länders interna svårigheter. I Västtyskland och Schweiz förblev efterfrågan begränsad, huvudsakligen beroende på de inflationsdämpande åtgärder som vidtagits i dessa länder.

De transoceaniska marknaderna uppvisade som helhet stora försäljningsökningar. Den starka aktiviteten inom gruvindustrin medförde goda försäljningsresultat i Australien, Chile, Kanada, Peru, Sydafrika och Zambia. Även i Argentina, Mexiko, Nya Zeeland och Filippinerna noterades en gynnsam försäljningsutveckling. I USA utvecklades försäljningen gynnsamt trots marknadens avmattning mot slutet av året.

Försäljningsinsatserna på Öststatsmarknaderna gav god utdelning under 1974 och försäljningsframgångar noterades. Det största enskilda försäljningsavtal som Gruppen någonsin ingått — en order på över 200 milj. kr — tecknades med folkrepubliken Korea. Större delen av ordern avser dock leveranser under 1975 och senare.

Marknaderna i Mellanöstern expanderar snabbt. Det nya försäljningsbolaget i Iran uppvisade under första verksamhetsåret en lovande utveckling.

Marknadsutvecklingen för 1975 är svårbedömd mot bakgrund av den höga inflationstakten, osäkerheten beträffande oljevinsterfordelning och svårigheten att förutsäga effekten av de stimulansåtgärder den ökande arbetslösheten kommer att leda till.

Produktion och sysselsättning

Den osedvanligt höga investeringsnivån år 1973 överträffades väsentligt under 1974. Härmed skapades förutsättningar för att tillfredsställa marknadens fortsatta kraftigt ökade efterfrågan på bolagets produkter.

Sysselsättningen och kapacitetsutnyttjandet vid samtliga verkstäder har legat på hög nivå. Genom ökad an-

vändning av bl.a. numeriskt styrda maskiner och effektivare materialstyrning har försäljningens önskemål kunnat tillfredsställas bättre än tidigare.

En väsentlig del av bolagets investeringar har inriktats på ökad mekanisering med avsikten att reducera tunga och monotona arbeten och därmed skapa en bättre och trivsammare arbetsmiljö. Ökade insatser gjordes för att förbättra buller- och belysningsförhållandena inom verkstäderna och ett antal halvskyddade arbetsplatser inrättades. Hälso- och sjukvårdsprogrammet förstärktes ytterligare.

Under året började Atlas Copco Tools bygga en ny anläggning i Tierp med en golvyta av 11.200 m². Den beräknas bli inflyttningsklar i mitten av 1975 och skall användas för tillverkning av roterande industriverktyg.

Under året förvärvades Svenska Elektromagneters anläggning i Åmål på 10.000 m². Under hösten 1975 beräknas tillverkningen av lätta kompressorer bli överflyttad från Eccoverken till Åmålverkstaden.

Den nya utbyggnaden på 1.700 m² för efterbearbetning av smide vid Dalaverken, Atlas Copco MCT, togs i bruk under hösten 1974.

Atlas Copco Craelius fick sina verkstads- och kontorslokaler i Sundbyberg renoverade och moderniserade. Craelius' anläggningar i Carros och Worpswede byggdes ut med 800 respektive 500 m².

Under året inköptes Jahrls Mekaniska Verkstad i Örebro. Därigenom har Atlas Copco MCT tillförts en verkstadsyta av 3.600 m². För närvarande sysselsätts 94 man i denna anläggning.

Atlas Copco MCT, Bremenverken, tog sin utbyggnad på 5.400 m² i bruk. En ytterligare utbyggnad av samma storlek har dessutom påbörjats.

I São Paulo påbörjades byggandet av en ny produktionsanläggning om 8.800 m² golvyta. Vid mitten av 1975 beräknas tillverkningen av bergbormaskiner kunna flyttas från den gamla anläggningen vilken försäljningsbolaget behöver för sin expansion. I den nya anläggningen skall dessutom kompressorer tillverkas för den lokala marknaden.

Vid det belgiska försäljningsbolaget påbörjades uppförandet av en ny regionanläggning om totalt ca 1.000 m² på den under föregående år inköpta industritomen i Gent.

Vidare iordningställde det belgiska försäljningsbolaget en ny regionanläggning i Luxemburg och träffade avtal om nya lokaliteter för anläggningen i Charleroi.

I Frankrike förvärvades en tomt om 7.000 m² för en ny regionanläggning kallad Paris Sud i Melun.

Vid försäljningsbolaget i Chile har en tomt om 15.000 m² förvärvats för en ny centralanläggning för det chilenska bolaget.

I Portugal uppföres för närvarande en ny regionanläggning i Oporto om totalt drygt 2.000 m² på en industritomt om ca 5.000 m².

Försäljningsbolaget i USA har anskaffat ytterligare mark om ca 23.000 m² vid den centrala anläggningen i Wayne, New Jersey.

Vid försäljningsbolaget i Australien har regionkontoren i Townsville, Mount Isa och Newcastle utvidgats och upp-
rustats. Regionkontoret i Darwin blev illa skadat under orkanen i december men planeras att helt iordningställas igen.

I Teheran iordningställde Atlas Copco Iran ett nytt huvudkontor. Dessutom inköptes ett område om 30.000 m² på vilket en utbyggnad är under projektering.

Under året bildades ett nytt produktionsföretag i Bolivia — Atlas Copco Andina S.A., La Paz. I avvaktan på att projekteringsarbetet för industribyggnaden skall avslutas har verksamheten påbörjats i förhyrda industrilokaler om 2.000 m² i anslutning till Murillo School som Atlas Copco också har samarbete med för utbildning av arbetskraft.

Det numera helägda Monsun-Tison AB som tillverkar hydrauliska och pneumatiska komponenter har 540 anställda vid anläggningar i Borås och Falköping. I Falköping färdigställdes under året en ny verkstad på 3.600 m² och en ytterligare utbyggnad på 3.000 m² av denna påbörjades.

Nya försäljningsbolag för försäljning av Monsun-Tisons hydraulikprogram har bildats i Frankrike och Kanada.

Forskning och teknisk utveckling

Atlas Copcos forskningsresurser fick under året en värdefull förstärkning genom att nya och större datorer installerades såväl vid Centrala Labora-

toriet i Stockholm som vid Institut Cerac S.A. i Lausanne. I samband därmed utökades också programbiblioteket.

Denna förstärkning ger Atlas Copco möjlighet att på ett effektivare sätt bearbeta kvalificerade problem inom forskningen till gagn för den tekniska utvecklingen av produkter och metoder.

Vid Cerac igångsattes under året byggandet av en ny kombinerad kontors- och verkstadslokal avsedd att hysa konstruktionsavdelning och experimenterverkstad. Byggnaden beräknas inflyttningsklar under andra kvartalet 1975. Med fullbordandet av denna byggnad är den första utbyggnadsetappen av Institut Cerac S.A. fullföljd.

Arbetsmiljö och naturvårdsaspekter gavs under 1974 hög prioritet, varför oförändrat stora resurser anslogs till forsknings- och utvecklingsarbete inom dessa områden. Vid sidan av Atlas Copcos redan välkända system för dammavskiljning vid bergborrning har utvecklingsarbetet med dammsugnings-system för sliparbeten inom verkstadsindustrin varit framgångsrikt och ett stort antal kundanläggningar har redan projekterats.

Stort intresse har också ägnats automatiserings- och fjärrstyrningstekniken för användningsområden inom såväl gruv- som verkstadsindustrin.

Ökade krav på driftsäkerhet, samtidigt som utrustningarna blir mer komplexa, har också medfört att speciell uppmärksamhet ägnats området "tillförlitlighetsteknik".

Inom fullortsborrningstekniken bedrivs ett fortlöpande samarbete med Sandvik AB för att effektivera processer för bergets sönderbrytning och för att öka skärens livslängd i denna unika borraringsmetod, som Atlas Copco är ensam om i världen.

Den under senare år alltmer ökande oljeprospekteringen till havs innebär en stor, men inte alltid uppenbar, användning av tryckluftutrustningar såväl ombord på borrarplattformar som på förnödenhetsfartyg och deras baser i land. Även vid byggandet av sådana borrarplattformar och anläggningar för ilandföring och lagring av olja, finns en stor marknad för tryckluftutrustningar. Under året utfördes en omfattande kartläggning av tryckluftteknikens nuvarande och framtida användning inom "offshore"-området. På basis härav utvecklades speciella eller modifierade tryckluftutrustningar anpassade till "offshore"-marknaden.

I och med att Monsun-Tison AB numera är helägt dotterbolag till Atlas Copco AB sker en utvidgning och komplettering av Atlas Copcos produktprogram inom pneumatik/hydraulikområdet.

Utveckling och tillverkning av pneumatiska komponenter inleddes år 1966 i samarbete med Atlas Copco Tools och programmet är idag komplett och modernt. Ett nytt logiskt styrsystem med miniatyrkomponenter är ett utmärkt exempel på den fortlöpande utvecklingen inom området.

Inom det omfattande hydraulikområdet har Monsun-Tison AB vunnit en stark ställning när det gäller komponenter för grävmaskiner, kranar, skogsmaskiner, gruv- och anläggningsmaskiner etc. Särskilt Monsun-Tisons utveckling av skilda fjärrstyrningssystem med helt hydrauliska, pneumatiskt hydrauliska och elektrohydrauliska lösningar har vunnit stor uppmärksamhet. Ett nytt tryckoberoende styrsystem för bl.a. jordförflyttningsmaskiner har rönt internationellt intresse. Systemet ger möjlighet till betydligt förbättrade prestanda hos maskinerna.

Finans, investeringar och förvaltning

Bolagets aktiekapital höjdes under 1974 från 206.955.000 kr till 258.693.750 kr, dvs. med 51.738.750 kr genom en nyemission till en kurs av 25 kr per aktie, med företrädare för bolagets aktieägare att teckna en ny aktie på fyra gamla.

Aktiekapitalet i Atlas Copco Airpower N.V. har höjts från 600 milj. BFRs till en miljard BFRs genom fondemission.

Aktiekapitalökningar verkställdes dessutom i Västtyskland, Grekland, Brasilien och Venezuela. I samtliga dessa emissioner tecknade moderbolaget de nya aktierna.

Ett nytt tillverkningsbolag, Atlas Copco Andina S.A., bildades i Bolivia. Aktierna tecknades av moderbolaget och Atlas Copco Airpower N.V. med hälften vardera.

Bolaget förvärvade under 1974 från Incentive AB återstående 52 % av aktierna i Monsun-Tison AB. Vidare övertogs ytterligare 3/28 av andelskapitalet i Svenska Lamco-Syndikatet från Nordströms Linbanor AB. Moderbolagets andel utgör därmed 9/28 av andelskapitalet.

I januari 1975 upptogs genom förmedling av schweizisk bank ett 9¹/₂ % igt reverslån å 40 milj. SFRs till pari, som i sin helhet skall återbetalas 1980.

Personalutveckling

I samband med 100-årsjubileet 1973 anslag styrelsen 1 milj. kr att av personal disponeras för kontaktfrämjande resor inom Atlas Copco-gruppen. Under 1974 kunde därför sammanlagt 627 anställda besöka ett annat företag inom gruppen. Moderbolaget mottog 246 besökande från 21 försäljningsbolag. Vid de svenska bolagen bereddes 196 anställda tillfälle att besöka försäljningsbolag i fem olika länder.

Utfallet av dessa resor har varit så positivt att styrelsen har beslutat anslå ett belopp av ytterligare 1,1 milj. kr för liknande resor under 1975.

I anslutning till den intensiva produktutvecklingen har ett motsvarande utbildningsprogram för berörda anställda inom gruppen genomförts. Ett nytt chefsutvecklingsprogram har lagts upp och delvis börjat prövas i praktiken.

Gruppens personalstyrka utökades under året med sammanlagt 1.919 personer. Av dessa tillhör 833 de nytilkomna företagen Monsun-Tison, Atlas Copco Iran och Jahrls Mekaniska Verkstad.

Den totala ökningen utgjordes till ca 65 % av kollektivanställda.

Antalet anställda i Sverige och utlandet vid årets utgång framgår av tabellen.

	Sverige		Utlant-	Totalt
	1973	1974	det	
Arbetare	2.354	3.062	4.736*)	7.090
Kontorsanställda	2.301	2.601	6.082	8.383
			6.518	9.119
Totalt	4.655	5.663	10.818	15.473
			11.729	17.392

*) Varav 50 % anställda i försäljningsbolagen.

Atlas Copco-gruppens resultat

Gruppens fakturering uppgick till 2 949 milj. kr under 1974, en ökning med 736 milj. kr eller 33 %. Rörelsevinsten för 1974, 501 milj. kr, var ca 37 % större än föregående år. Ett högt kapacitetsutnyttjande och en fortsatt förbättrad produktivitet, såväl inom tillverkning som försäljning, har kompenserat de kraftiga, inflatoriska kostnadsökningarna samt förluster, som uppstått på grund av kursfluktuationer.

De ordinarie avskrivningarna å byggnader och maskiner ökade med 22 % eller ca 11 milj. kr till ca 63 milj. kr, beroende på höga investeringar, huvudsakligen i tillverkningsledet.

Gruppens finansnetto uppgick under 1974 till 71,5 milj. kr (41,5). Den väsentliga anledningen härtill var det höjda ränteläget på flera av gruppens

marknader. Dessutom gjordes en icke obetydlig kortfristig upplåning för finansiering av ökade produktions- och försäljningsvolymerna.

Gruppens vinst före avsättningar och skatter uppgick till 366,0 milj. kr (272,8), en ökning med ca 34 %.

Atlas Copco-gruppens koncernbalansräkning

Kundfordringar, inklusive av kunder accepterade växlar, har ökat med ca 99 milj. kr, dvs 18 %, vilket innebär något kortare kredittider jämfört med föregående år.

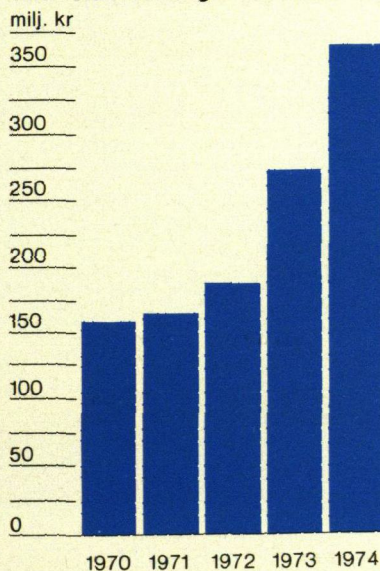
Gruppens varulager har ökat i ungefär samma takt som faktureringen. Den större delen av ökningen faller på produktbolagen.

Maskininvesteringarna uppgick till 87 milj. kr, varav merparten i produktbolagen.

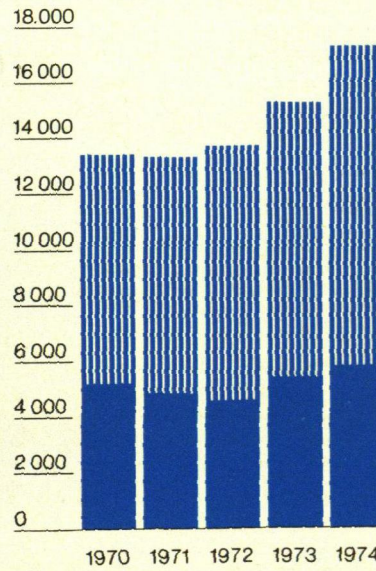
Investeringar i fastigheter under 1974 belöpte sig till 55 milj. kr, avseende framför allt utökade lokaler för tillverkningsenheterna i Bremen, Carros och Worpswede samt en ny fabriksbyggnad i Brasilien. Häri ingår också Monsun-Tison AB med 9 milj. kr samt den av AB Svenska Elektromagneter förvärvade industrifastigheten i Amål.

Ökade produktions- och försäljningsvolymerna ledde till en ökning av den räntebärande, kortfristiga upplåningen med ca 93 milj. kr.

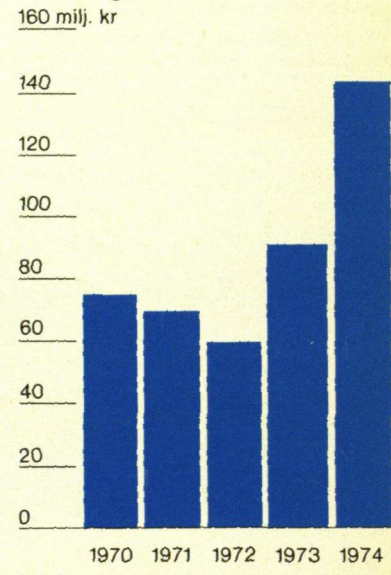
Vinst före avsättningar och skatter

Antal anställda

Investeringar

utlandet
Sverige

I övrigt hänvisas till separata noter till vissa poster i balansräkningen (sid 18—19).

Gruppens disponibla vinstmedel enligt balansräkningen uppgår till 280,0 milj. kr.

Moderbolagets vinst- och förlusträkning

Rörelseintäkterna har stigit från 138,4 milj. kr till 192,8 milj. kr, framför allt till följd av en kraftig ökning av den under 1973 från produktbolagen övertagna faktureringen på de marknader, där gruppen ej representeras av egna försäljningsbolag. För 1974 uppgick denna fakturering till 347,6 milj. kr (151,9).

Rörelsekostnaderna var 8,3 milj. kr högre än föregående år, och inkluderar pensions- och socialförsäkringskostnader med 12,0 milj. kr samt kostnader för ökning av aktiekapitalet och övergång till VPC-systemet, 2,6 milj. kr (2,9).

På grund av den höjda räntenivån ökade de finansiella kostnaderna netto med 3,7 milj. kr. Posten "Utdelningar från andra än dotterbolag" hänför sig huvudsakligen till bolagets andel av vinsten i Svenska Lamco-Syndikatet.

Vinsten efter skatt har stigit med 6,1 milj. kr till 57,2 milj. kr.

Moderbolagets balansräkning

Kundfordringar inklusive accepterade växlar ökade med 50,2 milj. kr till 148,6 milj. kr. Anledningen härtill är främst den mer än fördubblade faktureringen i moderbolaget, jämfört med 1973. Av samma skäl har varulagret stigit kraftigt.

Aktieinnehavet i dotterbolag har ökat från 236,5 till 266,3 milj. kr eller med 29,8 milj. kr. Härav faller 25,9 milj. kr på det tidigare omnämnda förvärvet av aktier i Monsun-Tison AB. Uppskrivning av aktievärdena i vissa bolag har skett, vilken dock motsvaras av nedskrivning av värdena i andra bolag. Förändringen i övriga långfristiga fordringar hänför sig huvudsakligen till den under året ökade andelen i Svenska Lamco-Syndikatet.

Ökningen av kontors- och fabriksfastigheter förklaras av förvärvet av anläggningen i Åmål.

Reverslån har ökat med 21,6 milj. kr och avser främst finansiering av de omnämnda köpen av aktier och andelar samt fastighetsförvärv. Samtliga investeringsfundsmedel i moderbolaget och Atlas Copco MCT AB har, för finansiering av nybyggnaden i Tierp, överförts till Atlas Copco Tools AB.

Enär den industriella verksamheten bedrivs av helägda dotterbolag finns bland moderbolagets anställda inga, som är verksamma i tillverknigen. Antalet i moderbolaget anställda var under året i medeltal 629 mot 587 föregående år.

Bolaget har icke någon lånefordran på bolagets aktieägare, styrelseledamöter, styrelsesuppleanter eller verkställande direktör eller ansvarsförbindelser för dessa, som enligt aktiebolagslagen skall redovisas i förvaltningsberättelsen.

Fordringar och ansvarsförbindelser, avseende anställda inom gruppen som är styrelseledamöter eller styrelsesuppleanter i dotterbolag, uppgår till följande belopp:

	Lån	Ansvarsförbindelser
Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter	13.915:23	157.500:—
Verkställande direktörer tillika styrelseledamöter	33.376:95	—
	47.292:18	157.500:—

Ovanstående lån och ansvarsförbindelser har lämnats före ikraftträdandet av den lag, som inskränker aktiebolagens rätt att lämna lån till aktieägare m fl.

Till styrelse, verkställande direktör och andra företagsledare utbetalades under året 2.459.062 kr och till övriga befattningshavare 39.992.761 kr.

Vinstdisposition

Angående bolagets ställning och dess verksamhet i övrigt hänvisas till närlutna balansräkningar och vinst- och förlusträkningar.

Som av moderbolagets balansräkning framgår

kvarstår vinstmedel från föregående år med	kr 29.068.517
Härtill kommer årets vinst	kr 57.200.352
	<u>Kronor 86.268.869</u>

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas	
kr 5:50 per aktie	kr 56.912.625
i ny räkning balanseras	kr 29.356.244
	<u>Kronor 86.268.869</u>

Nacka den 11 februari 1975

P. WALLENBERG

K-A BELFRAGE
J. HELLNER

STURE ÖDNER

H. N. SPORBORG

ERIK JOHNSON
verkställande direktör

BO HENNING

P-E NYHOLM

Sandvik Coromant stiftborrkrona är en ny intressant produkt som kan borra fyra gånger längre än den vanliga skärkronan mellan omslipningarna. Den underlättar dessutom påhugg och ökar borrhjulen med 10—20 %.

Balansräkning

Per den 31 december 1974

Tillgångar	1974		1973	
	kronor		kronor	
Omsättningstillgångar				
Kassa och banktillgodohavanden	132 182 520		127 142 744	
Accepterade växlar	49 376 253		46 666 927	
Kundfordringar	99 227 146		51 784 453	
Beräknad skattefordran	2 939 422		—	
Fordringar hos dotterbolag (efter avdrag för skulder till dotterbolag kr 121 853 971 resp. kr 91 140 739)	13 263 157		1 494 616	
Övriga fordringar	22 213 609		27 829 638	
Varulager	42 774 835	361 976 942	23 814 309	278 732 687
Spärrmedel hos Riksbanken för investeringsfond		—		7 947 732
Aktier, andelar och långfristiga fordringar				
Aktier och andelar i andra bolag	6 344 082		14 182 956	
Aktier och andelar i dotterbolag	266 280 013		236 450 014	
Långfristiga fordringar	61 404 738	334 028 833	47 134 760	297 767 730
Anläggningstillgångar (se not 1)				
Maskiner och inventarier	26 631 405		24 550 831	
Kontors- och fabriksfastigheter	94 087 842		85 254 311	
Bostadsfastigheter	1 667 067		1 667 067	
Anläggningar under uppförande	1 371 100	123 757 414	1 093 400	112 565 609
1974 1973				
Ställda pantar (se not 2)	48 730 190		43 335 190	
		819 763 189		697 013 758

Skulder	1974		1973	
	kronor		kronor	
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	8 920 742		2 308 796	
Nästkommande års låneamortering	20 450 080		8 731 430	
Anställdas preliminärskatt	2 727 886		2 273 217	
Oguldna och beräknade skatter	—		9 495 798	
Skulder till övriga	19 970 496	52 069 204	17 356 785	40 166 026
Långfristiga skulder				
Reverslån	52 080 369		30 472 348	
Inteckningslån	239 599		241 581	
4 $\frac{3}{4}$ % Obligationslån av år 1963	7 680 000		8 460 000	
5 $\frac{1}{2}$ % Förlagslån av år 1963	6 710 000		8 720 000	
7 $\frac{1}{2}$ % Förlagslån av år 1967	20 998 000		23 220 000	
9 $\frac{1}{2}$ % US\$ Obligationslån av år 1970	70 870 100		81 216 100	
Avsatt till pensioner (se not 3)	41 623 830	200 201 898	36 677 817	189 007 846
Akkumulerade avskrivningar å anläggningstillgångar (se not 1)		50 066 169		47 032 101
Varulagerreserv		25 605 591		11 465 591
Investeringsfond för rörelse		—		17 277 677
Arbetsmiljöfond		18 404 405		—
Särskild investeringsfond		13 803 303		—
Eget kapital				
Aktiekapital	258 693 750		206 955 000	
Reservfond	102 150 000		102 150 000	
	360 843 750		309 105 000	
Delcrederefond	12 500 000		12 500 000	
Vinstmedel				
Vinst enligt föregående balansräkning	70 459 517		52 436 190	
Avgår: utdelning	41 391 000		33 112 800	
	29 068 517		19 323 390	
Årets vinst	57 200 352		51 136 127	
	86 268 869	459 612 619	70 459 517	392 064 517
Ansvarsförbindelser (se not 2)				
Garantiåtaganden	235 138 464	211 799 433		
Diskonterade växlar	7 046 553	6 028 119		
		819 763 189		697 013 758

Under hänvisning till revisionsberättelsen intygas, att förestående balansräkning överensstämmer med räkenskaperna.

EBBE RYBECK
aukt. revisor

BERTIL E. OLSSON
aukt. revisor

Vinst- och förlusträkning

För år 1974

	1974		1973	
	kronor		kronor	
Rörelseintäkter				
Rörelsevinst inkl. provisioner m m från dotterbolag	148 472 421		101 860 689	
Räntor från dotterbolag	5 521 991		4 415 955	
Räntor till dotterbolag	— 5 864 939		— 3 021 736	
Utdelningar från dotterbolag	47 014 975		37 026 777	
Övriga kostnader och intäkter	— 2 316 906	192 827 542	— 1 900 250	138 381 435
Kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m				
(varav förvaltningskostnader kr 24 639 526 resp. kr 19 503 271)		— 76 949 123		— 68 625 910
Kvarstår		115 878 419		69 755 525
Avskrivningar				
Byggnader och markanläggningar	1 605 194		1 513 765	
Maskiner och inventarier	1 497 234	— 3 102 428	1 493 104	— 3 006 869
Finansiella kostnader och intäkter				
Räntor till andra än dotterbolag	— 27 550 770		— 22 810 651	
Räntor från andra än dotterbolag	+ 16 838 361		+ 15 206 980	
Utdelningar från andra än dotterbolag	+ 4 084 478	— 6 627 931	+ 4 691 142	— 2 912 529
Vinst före avsättningar och skatter		106 148 060		63 836 127
Avsättningar				
Varulagerreserv	— 14 140 000		— 3 200 000	
Arbetsmiljöfond	— 18 404 405		—	
Särskild investeringsfond	— 13 803 303	— 46 347 708	—	— 3 200 000
Vinst före skatter		59 800 352		60 636 127
Skatter		— 2 600 000		— 9 500 000
Nettovinst		57 200 352		51 136 127

Under hänvisning till revisionsberättelsen intygas, att förestående vinst- och förlusträkning överensstämmer med räkenskaperna.

EBBE RYBECK
aukt. revisor

BERTIL E. OLSSON
aukt. revisor

Aktier och andelar

Den 31 december 1974

Dotterbolag	Antal aktier/andelar	Nominellt värde per aktie/andel	Bokfört värde kr
Atlas Copco MCT AB, Nacka	300 000 aktier	kr 100	30 000 000
Atlas Copco Svenska Försäljnings AB, Nacka	150 000 aktier	kr 100	15 000 000
AB Sicklahus, Nacka	2 000 aktier	kr 100	200 000
Atlas Copco Tools AB, Stockholm	100 000 aktier	kr 100	10 000 000
Atlas Copco ABEM AB, Stockholm	15 000 aktier	kr 100	1 500 000
Monsun-Tison AB, Borås	70 000 aktier	kr 100	25 900 000
Atlas Copco Airpower N.V., Antwerpen	59 500 aktier	utan parivärde	60 000 000
Atlas Copco Belgium S.A., Overijse	49 994 aktier	BFRs 1 000	5 000 000
Atlas Copco (Cyprus) Ltd., Nicosia	99 998 aktier	£ 1	650 000
Atlas Copco A/S, Köpenhamn	11 997 aktier	Dkr 1 000	6 880 000
Atlas Copco (Great Britain) Ltd., Hemel Hempstead	999 997 aktier	£ 1	11 340 000
Atlas Copco France S.A., Franconville	39 969 aktier	Frs 500	15 700 000
Atlas Copco Nederland b.v., Zwijndrecht	5 000 andelar	Hfl. 1 000	6 720 000
Atlas Copco Italia S.p.A., Milano	269 998 aktier	Lire 10 000	15 150 000
Atlas Copco A/S, Oslo	1 198 aktier	Nkr 10 000	3 960 000
Atlas Copco Notz A.G., Biel	3 600 aktier	SFRs 1 000	5 000 000
Institut CERAC S.A., Ecublens	1 995 aktier	SFRs 1 000	2 400 000
Atlas Copco S.A.E., Madrid	197 000 aktier	Ptas 500	3 650 000
Atlas Copco Deutschland G.m.b.H., Essen	4 andelar	utan parivärde	19 800 000
Atlas Copco G.m.b.H., Wien	19 990 andelar	ÖS 1 000	2 670 000
Atlas Copco Inc., Wayne, New Jersey	1 400 aktier	utan parivärde	14 400 000
Delfos & Atlas Copco (Pty) Ltd., Benoni	650 640 aktier	R 0,5	3 000 000
Atlas Copco Paulista Ltda., São Paulo	55 499 982 andelar	utan parivärde	7 050 000
Atlas Copco Andina S.A., La Paz	1 000 aktier	Pesos 1 000	220 000
Atlas Copco Venezuela S.A., Caracas	100 aktier	BS 1 000	90 000
Atlas Copco Iran AB, Stockholm	50 aktier	kr 100	1
Atlas Copco Hellas A.E., Aten	4 131 aktier	Drs 10 000	1
Soc. Atlas Copco de Portugal Lda., Lissabon	1 andel	utan parivärde	1
Atlas Copco Industrial S.A., Madrid	95 aktier	Ptas 10 000	1
Copco Nueva Montaña S.A., Santander	29 999 aktier	Ptas 1 000	1
Atlas Copco Maroc S.A., Casablanca	940 aktier	Dirh. 1 500	1
Atlas Copco Ticaret ve Sanayi T.A.S., Istanbul	1 140 aktier	T£ 500	1
Atlas Copco (India) Ltd., Bombay	482 000 aktier	Rs 10	1
Atlas Copco (Philippines) Inc., Makati, Rizal	11 995 aktier	Pesos 100	1
Atlas Copco Argentina S.A.C.I., Buenos Aires	3 000 000 aktier	Pesos 1	1
Atlas Copco Chilena S.A.C., Santiago de Chile	3 998 335 aktier	Esc. 1	1
Atlas Copco Colombiana Ltda., Bogotá	190 andelar	Pesos 100	1
Övriga dotterbolag			1
			Kronor 266 280 013
Andra bolag			
Atlas Copco Finans AB, Stockholm	12 000 aktier	kr 100	1 006 370
The Swedish Lamco Syndicate, Gränges AB & Co., Stockholm	9/28 av andelskapitalet		675 000
The Liberian American-Swedish Minerals Company, preferensaktier serie A	4 085,6 aktier	US \$ 100	2 261 601
AB Stadsfastigheter, Stockholm	6 aktier	kr 1 000	6 000
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB, Stockholm	14 100 aktier	kr 100	705 000
AB Byggnadsgaranti, Stockholm	40 aktier	kr 100	4 000
Cockerill-Ougree-Providence et Espérance-Longdoz, Liège	1 420 aktier	utan parivärde	203 200
ADELA Investment Company S.A., Luxemburg	1 820 aktier	US \$ 100	916 260
SIFIDA Investment Company S.A., Luxemburg	20 aktier	US \$ 5 000	516 650
Casa de Suecia S.A., Madrid	90 aktier	Ptas 5 000	50 000
Övriga bolag			1
			Kronor 6 344 082

Atlas Copco-gruppen

Balansräkning

Per den 31 december 1974

Tillgångar	1974	1973
Omsättningstillgångar	tkr	tkr
Kassa och banktillgodohavanden	225 206	208 562
Accepterade växlar	105 888	114 994
Kundfordringar	553 655	445 085
Övriga fordringar	132 685	98 847
Varulager och pågående arbeten (se not 4)	1 264 137	938 126
	2 281 571	1 805 614
Spärrmedel för investeringsfonder	3 482	10 781
Anläggningstillgångar (se not 5)		
Aktier och obligationer m m	7 310	15 177
Övriga investeringar	66 903	53 228
Maskiner och inventarier (anskaffningsvärde)	454 680	367 750
Fastigheter (anskaffningsvärde)	458 499	392 796
	987 392	828 951
	3 272 445	2 645 346
Skulder		
Kortfristiga skulder		
Växelskulder	253 385	170 766
Leverantörsskulder	253 229	153 617
Bankskulder	222 949	212 399
Nästkommande års låneamortering	44 896	30 745
Skatteskulder	74 505	63 117
Övriga kortfristiga skulder	217 732	160 758
	1 066 696	791 402
Långfristiga skulder		
Intecknings- och reverslån (se not 6)	242 534	208 606
Obligations- och förlagslån (se not 6)	106 258	121 616
Avsatt till pensioner (se not 7)	132 173	115 812
Övriga långfristiga skulder	6 197	3 538
	487 162	449 572
Accumulerade avskrivningar å anläggningstillgångar (se not 5)	408 398	342 681
Varulagerreserver (se not 8)	240 845	152 443
Investeringsfonder (se not 9)	36 571	31 915
Arbetsmiljöfonder (se not 10)	23 618	—
Särskilda investeringsfonder (se not 11)	17 601	—
Minoritetsintressen	21 305	19 919
Eget kapital		
Aktiekapital	258 694	206 955
Reserv- och skuldregleringsfonder	185 490	174 756
Övriga bundna vinstmedel (se not 12)	207 305	125 135
Delcrederefond	38 780	38 780
Disponibla vinstmedel	161 901	176 684
Årsvinst	118 079	135 104
	970 249	857 414
1974	1973	
Ställda pantar (se not 13)	227 808	183 383
Ansvarsförbindelser		
Diskonterade växlar	104 767	107 659
Övriga ansvarsförbindelser	117 486	60 449
	3 272 445	2 645 346

Företedd vid revisionen den 18 mars 1975.

EBBE RYBECK BERTIL E. OLSSON
aukt. revisor aukt. revisor

Vinst- och förlusträkning

För år 1974

	1974		1973	
	tkr		tkr	
Fakturering		2 949 021		2 212 787
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m		—2 448 258		—1 846 501
Rörelsevinst		500 763		366 286
Avskrivningar				
Byggnader	11 676		10 701	
Maskiner och inventarier	51 599	— 63 275	41 332	— 52 033
Finansiella kostnader och intäkter				
Räntor till andra än dotterbolag	—97 385		—67 692	
Räntor från andra än dotterbolag	+ 21 787		+ 21 522	
Utdelning från andra än dotterbolag	+ 4 085	— 71 513	+ 4 691	— 41 479
Vinst före avsättningar och skatter		365 975		272 774
Avsättningar				
Extra avskrivning å anläggningstillgångar	— 2 203		— 1 350	
Varulagerreserv	—76 633		—14 328	
Investeringsfond	— 3 575		— 159	
Arbetsmiljöfond	—23 618		—	
Särskild investeringsfond	—17 601	— 123 630	—	— 15 837
Vinst före skatter		242 345		256 937
Skatter		— 124 266		— 121 833
Nettovinst		118 079		135 104

Företedd vid revisionen den 18 mars 1975.

EBBE RYBECK
aukt. revisorBERTIL E. OLSSON
aukt. revisor

Not 7 Avsatt till pensioner

Avser i huvudsak svenska bolag och motsvarar försäkrings-tekniskt uträknade belopp för pensionsåtaganden enligt avtalsenlig tilläggsplan utöver den statliga allmänna tilläggs pensioneringen.

Not 8 Varulagerreserver

Avsättning till dessa reserver förekommer huvudsakligen i koncernens svenska bolag men även i Finland, Danmark, Norge och Schweiz. Den svenska skattelagstiftningen medger nedskrivning med maximalt 60 % av lagervärdet efter avdrag för eventuell inkurans. Vinst- och förlusträkningens "avsättning till varulagerreserv" representerar årets nedskrivning och balansräkningens "varulagerreserver" representerar det ackumulerade värdet av sådana nedskrivningar.

Not 9 Investeringsfonder

I likhet med de svenska företagen gör Norge, Frankrike, Spanien, Algeriet och Marocko avsättningar i enlighet med lokala bestämmelser.

Svenska aktiebolag har möjlighet att avsätta 40 % före avsättningar och skatter till investeringsfonder. Sådana avsättningar förutsätter inbetalning med 46 % av avsättningsbeloppet till ett räntelöst konto hos Sveriges Riksbank.

Efter särskilt tillstånd av statlig myndighet kan investeringsfond utnyttjas för direkt nedskrivning av anläggningar.

Not 10 Arbetsmiljöfonder

I enlighet med en nyligen antagen lag skall svenska bolag sätta av 20 % av vinst före avsättningar och skatter till en arbetsmiljöfond. Beloppet, som är avdragsgillt vid beskattning, skall i sin helhet insättas på räntelöst konto i Sveriges Riksbank. Tillstånd att utnyttja fonden gives av regeringen eller Arbetsmarknadsstyrelsen efter ansökan åtföljd av yttrande från arbetstagsidans ledamöter. En grundläggande förutsättning för att tillstånd skall givas är att företaget har för avsikt att förbättra arbetsmiljön för de anställda. Efter fem år kan dock fonden utnyttjas utan tillstånd och skall då upptas till beskattning.

Not 11 Särskilda investeringsfonder

Utöver avsättning till arbetsmiljöfond skall svenska företag sätta av 15 % av vinst före avsättningar och skatter till en särskild investeringsfond. Hela beloppet skall betalas in på räntelöst konto i Sveriges Riksbank. Yttrande från arbetstagsidans ledamöter skall biläggas ansökan om utnyttjande av speciell investeringsfond. Ansökan måste godkännas av regeringen eller Arbetsmarknadsstyrelsen. Om avsättningen ej utnyttjas inom fem år kan beloppet lyftas och då upptas till beskattning.

Not 12 Övriga bundna vinstmedel

Dessa reserver består huvudsakligen av vinstmedel, som överförts till dotterbolagens aktiekapital.

Not 13 Ställda panter

Se not 2. Intecknade fastigheter utgör 139,0 milj. kr (107,4). Företagsinteckningar utgör 48,2 milj. kr (34,8).

Finansieringsanalys

Atlas Copco-gruppen

	1974	1973
	Milj. kr	
TILLFÖRDA MEDEL		
Internt		
Vinst före avsättningar och skatter	366,0	272,8
Avskrivningar	+ 63,3	+ 52,0
Skatter	-124,3	-121,8
Utdelning	- 42,6	- 33,1
Från årets verksamhet	262,4	169,9
Extern		
Ökning av		
långfristiga skulder	37,6	46,1
kortfristiga skulder	275,3	154,2
Nyemission	51,7	—
Summa tillförda medel	627,0	370,2
ANVÄNDA MEDEL		
Investering i anläggningstillgångar	142,0	93,1
Investering i omsättningstillgångar		
varulager	326,0	129,4
kortfristiga fordringar	133,3	137,7
Diverse förändringar netto	9,1	— 9,4
Summa använda medel	610,4	350,8
Förändring av likvida medel	16,6	19,4

Atlas Copco AB

Revisionsberättelse

I egenskap av revisorer i Atlas Copco Aktiebolag får vi avgiva följande revisionsberättelse för år 1974.

Vi har granskat årsredovisningen, tagit del av räkenskaper, protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysning om bolagets ekonomi och förvaltning, samt vidtagit de övriga granskningsåtgärder, vi ansett erforderliga.

Räkenskaperna har genom stickprov granskats av Bohlins Revisionsbyrå Aktiebolag.

Aktiebolagslagens föreskrifter har iakttagits såväl beträffande redovisning av aktieinnehav och koncernförhållanden som beträffande förteckning över lån, ställda pantar och ansvarsförbindelser avseende sådana personer, för vilka inskränkning i rätten till lån föreligger.

Mot den i bokslutet verkställda uppskrivningen av vissa aktier med motsvarande nedskrivning av andra aktier har vi intet att erinra.

Under revisionen har icke framkommit anledning till anmärkning beträffande redovisningshandlingarna, bokföringen, inventeringen av tillgångarna eller förvaltningen i övrigt.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att årets vinst, 57 200 352

kronor, jämte från föregående år kvarstående vinstmedel, 29 068 517 kronor, tillhopa 86 268 869 kronor, disponeras sålunda:

Till aktieägarna utdelas ..	56 912 625
Såsom disponibla vinstmedel	
kvarstår	29 356 244
Kronor	<u>86 268 869</u>

Detta förslag strider icke mot aktiebolagslagens bestämmelser angående fondavsättning eller mot god affärssed.

Vi tillstyrker

att den i årsredovisningen intagna, av oss påtecknade balansräkningen per den 31 december 1974 fastställs,

att vinsten disponeras i enlighet med ovannämnda förslag samt

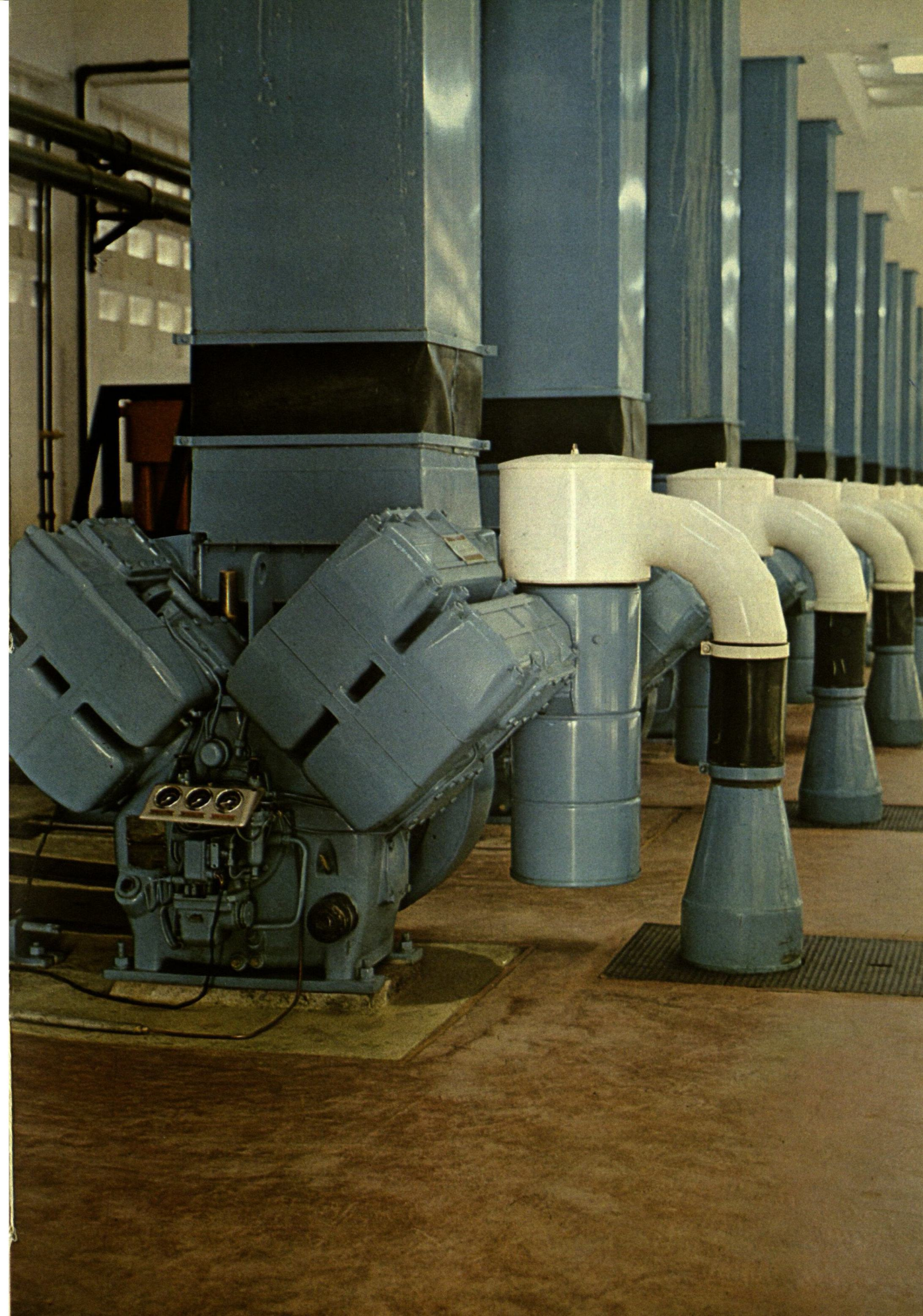
att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för den tid årsredovisningen omfattar.

Nacka den 18 mars 1975

EBBE RYBECK
aukt. revisor

BERTIL E. OLSSON
aukt. revisor

En tryckluftcentral bestående av DT4-kompressorer i vattenkraftverket Paulo Afonso IV vid floden Sao Francisco i nordöstra Brasilien. Kraftverket är en del av ett stort projekt som fortfarande är under utbyggnad och förutom dessa 10 kompressorer finns ytterligare 30 samt ett stort antal borrhöggar.

Atlas Copco MCT AB Verksamheten 1974

Försäljning och leveranser

Den starka aktiviteten under 1973 inom världens alla gruv- och anläggningssektorer fortsatte under 1974 och accentuerades ytterligare inom gruvindustrin på de flesta marknader.

De höga metallpriserna i kombination med knappheten på arbetskraft medförde ett starkt ökat behov av mekaniserade borrhaggregat för tunneldrivning och för produktionsborrning i underjordsgruvor. Atlas Copco kunde väl utnyttja sin framskjutna ställning inom dessa områden.

Goda försäljningsresultat kan rapporteras för de traditionellt viktiga gruvländerna Australien, Kanada, Norge, Sverige, Sydafrika och Zambia.

Stora order erhöles under året för leverans till Nordkorea och Sovjetunionen omfattande främst bergborr-utrustningar, Coromant borrarstål, lastmaskiner och prospekteringsutrustningar.

Den nya hydrauliskt drivna, slående bergborrmaskinen har fått ett gott mottagande och betydande order erhöles under året.

Lastmaskinförsäljningen till gruvor nådde de hittills högsta siffrorna och till anläggningssektorn såldes fler larvbandsburna borrhaggregat än något tidigare år trots avmattningen mot slutet av året.

Även för lätta bergborrmaskiner och tryckluftspett blev försäljningsresultatet gott.

De nya högmekaniserade prospekteringsutrustningarna har under året framgångsrikt befäst sin ledande ställning som mest avancerade maskiner inom diamanthörningsområdet.

Fullortsborrningsutrustningarna avsedda för fräsning av små tunnlar utan konventionell borrning och sprängning har under året presterat utmärkta resultat såväl i Europa, Australien som i Nordamerika.

Försäljningsframgångarna för Sandvik Coromant borrarstålsutrustningar fortsatte och produktprogrammet kompletterades ytterligare.

Produktion och sysselsättning

Året kännetecknades av kraftig produktionsökning vid Atlas Copco MCT:s

tillverkningsenheter. Speciellt gäller detta Sicklaverken, Bremenverken och Craeliusgruppen. Vid Hemel Hempsteadenheten kunde störningarna på den engelska arbetsmarknaden under årets första hälft återhämtas under andra halvåret.

MCT-gruppens produktionsytor ökades under året med ca 9.500 m². Utbyggnader togs i bruk i Bremen, Carros, Worpsswede och Smedjebacken och en fortsatt utbyggnad i Bremen har beslutats. Jahrls Mekaniska Verkstad AB i Örebro har förvärvat under året.

Maskininvesteringarna var avsevärt högre än tidigare. En stor andel av de nya maskinerna är numeriskt styrda. En uppbyggnad har skett av produktionsresurserna för hydrauliska bergborrmaskiner. Dessutom har Craeliusgruppens maskinresurser avsevärt moderniserats.

Till skillnad från förhållandet under föregående högkonjunktur har denna gång personalomsättning och sjukfrånvaro ökat endast obetydligt. Ett inarbetat introduktionsprogram och förbättringar i arbetsmiljön har bidragit till detta resultat.

Vid Sicklaverken har ett program för arbetsmiljön gemensamt utarbetats och antagits av företaget och representanter för de anställda. Betydande investeringar, i första hand gällande bullerdämpning och belysning, gjordes under året.

Erfarenheterna från försöksverksamheten vid Sicklaverken med delegerad beslutsrätt för gruppnyänderna i vissa miljöfrågor har varit positiva. En fortsatt försöksverksamhet har beslutats.

Produktutveckling

Vid utvecklingen av nya produkter har ergonomi- och miljöfrågorna givits fortsatt hög prioritering.

Under 1973 introducerades det första standardaggregatet för tunneldrivning med hydrauliska, slående bergborrmaskiner. Utvecklingsarbetet inom denna nya teknik ledde under året till introduktion av flera typer av standardiserade aggregat.

Parallellt med hydrauldrivna ortdrivningsutrustningar har tryckluft-

drivna utrustningar utvecklats i oförminskad takt, och nya modeller av bommar och matare har introducerats.

Utvecklingen av en ny typ av larvbandsburna borrhaggregat har kommit så långt att de första utrustningarna satts in i reguljär drift. Under året introducerades en speciell inriktningsutrustning för matare och bergborrmaskiner på våra pallborrningsaggregat, vilken avsevärt underlättar operatörens arbete med inställning av hållriktning.

Under året har nya utrustningar för brunnsborrning framtagits.

Den fortsatta utvecklingen av den under 1973 introducerade prospekteringsutrustningen för kärnbörning ner till 1000 meters djup har ytterligare ökat utrustningens användbarhet.

För den expanderande "offshore"-industrin introducerades en tryckluftdriven haspel, som är speciellt anpassad för de stora borrhaggregaterna.

Resultat

Orderingången uppgick under 1974 till 1.016 milj. kr, vilket ledde till en kraftig ökning av inneliggande orderstock.

Den fakturerade försäljningen uppgick till 778,4 milj. kr (610,6).

Vinsten före avsättningar och skatter uppgick till 49,5 milj. kr (29,2). Nya produkter har även i år svarat för en väsentlig del av resultatförbättringen.

Investeringar i byggnader, maskiner och inventarier uppgick till 44,3 milj. kr (18,8).

Den snabba produktutvecklingen, introduktion av nya utrustningar och erövringar av nya marknader kräver effektiv, kontinuerlig utbildning av både

egen personal och kunder. Här pågår en demonstration av ODEX-utrustningen för borrning genom lösa jordlager med excenterborrkrona.

Balansräkning

Per den 31 december 1974

Tillgångar	1974	1973
Omsättningstillgångar	tkr	tkr
Kassa och banktillgodohavanden	3 177	1 742
Accepterade växlar	1 435	3 095
Kundfordringar	11 300	13 469
Fordringar hos koncernbolag	67 992	54 472
Övriga fordringar	20 482	13 425
Varulager och pågående arbeten	284 766	209 144
	389 152	295 347
Spärrmedel för investeringsfonder	—	925
Anläggningstillgångar		
Maskiner och inventarier (anskaffningsvärde)	142 228	117 724
Fastigheter (anskaffningsvärde)	41 613	30 163
Anläggningar under uppförande	3 312	6 380
Övriga investeringar	—	98
	187 153	154 365
	576 305	450 637
Skulder		
Kortfristiga skulder		
Växelskulder	51 575	37 097
Leverantörsskulder	58 419	27 433
Skulder till koncernbolag	6 903	8 387
Bankskulder	16 385	19 287
Nästkommande års låneamortering	4 338	3 051
Skatteskulder	7 723	12 147
Övriga kortfristiga skulder	46 496	24 287
	191 839	131 689
Långfristiga skulder		
Intecknings- och reverslån	44 878	33 834
Avsatt till pensioner	35 678	31 270
	80 556	65 104
Akkumulerade avskrivningar å anläggningstillgångar	110 487	93 896
Varulagerreserver	112 949	86 360
Investeringsfonder	—	2 011
Arbetsmiljöfonder	3 544	—
Särskild investeringsfond	2 540	—
Eget kapital		
Aktiekapital	30 000	30 000
Reserv- och skuldregleringsfonder	14 787	11 695
Disponibla vinstmedel	20 351	15 388
Årsvinst	9 252	14 494
	74 390	71 577
1974 1973		
Ställda panter	38 223	26 219
Ansvarsförbindelser		
Diskonterade växlar	10 389	3 030
Övriga ansvarsförbindelser	5 476	3 969
	576 305	450 637

*) Inklusive dotterbolag enligt not sid 25.

Vinst- och förlusträkning

För år 1974

	1974		1973	
	tkr		tkr	
Fakturering		778 350		610 575
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m		—706 650		—565 534
Rörelsevinst		71 700		45 041
Avskrivningar				
Byggnader	1 236		1 032	
Maskiner och inventarier	16 688	— 17 924	13 466	— 14 498
Finansiella kostnader och intäkter				
Räntor till andra än koncernbolag	— 8 579		— 3 695	
Räntor från andra än koncernbolag	+ 365		+ 439	
Räntor till koncernbolag	— 364		— 824	
Räntor från koncernbolag	+ 4 290	— 4 288	+ 2 734	— 1 346
Vinst före avsättningar och skatter		49 488		29 197
Avsättningar				
Varulagerreserv	—26 214		— 3 400	
Arbetsmiljöfond	— 3 544		—	
Särskild investeringsfond	— 2 540	— 32 298	—	— 3 400
Vinst före skatter		17 190		25 797
Skatter		— 7 938		— 11 303
Nettovinst		9 252		14 494

*) Inklusive dotterbolagen:

Atlas Copco (Manufacturing) Ltd., Hemel Hempstead

Atlas Copco Maschinen AG, Thun

Atlas Copco MCT G.m.b.H., Bremen

Atlas Copco Craelius Company Ltd., Daventry

Atlas Copco Craelius AB, Sundbyberg, med dotterbolag

Jahrls Mekaniska Verkstad AB, Örebro

Atlas Copco Airpower N.V. Verksamheten 1974

Försäljning och leveranser

Försäljningen av transportabla kompressorer kvarstod på en jämförelsevis hög nivå under första hälften av 1974, främst på grund av stora order från flera oljeproducerande länder. Marknaden i stort var emellertid påverkad av minskad aktivitet inom byggnads- och anläggningsindustrin och av kreditrestriktioner i ett flertal länder. Denna nedgång påverkade negativt ordergången, speciellt under andra halvåret.

Efterfrågan på ljuddämpade kompressorer ökade däremot ytterligare i industriländerna. På grund av att stora order erhöles från utvecklingsländer blev emellertid andelen ljuddämpade maskiner ungefär oförändrad.

Trots att industriinvesteringarna sjönk i flera av de högindustrialiserade länderna under 1974 fortsatte försäljningen av industrikompressorer att öka, om än något långsammare än under 1973. En nedåtgående tendens kunde noteras under årets sista månader.

Oljeborringarna i Nordsjön skapade en ny marknad för stationära kompressorer. Under året erhöles ett stort antal order på kompressorer för installation på oljeborrningsplattformar.

Efterfrågan på större maskiner ökade avsevärt under 1974. En komplett serie lufttorkar introducerades under året, vilket öppnade nya försäljningsmöjligheter. Leveranskapaciteten förbättrades ytterligare under 1974 och erforderliga leveranstider har kunnat hållas med några få undantag; främst för vissa större maskintyper. Orderstocken i volym var något lägre vid slutet av 1974 än vid föregående årsskifte.

Produktion och sysselsättning

Produktionsvolymen ökade 1974 vilket medförde ett högre utnyttjande av tillgänglig produktionskapacitet.

Produktionskostnaderna steg mer än något tidigare år på grund av avsevärda ökning av materialpriser och arbetskostnader. Rationaliseringsarbetet fortsatte men kunde inte helt uppväga kostnadsinflationens negativa verkningar. Leveransförseningar av komponenter från underleverantörer för-

orsakade i en del fall förseningar på vissa maskintyper.

Arpic-verkens kapacitet utökades ytterligare under 1974 genom investeringar i nya verktygsmaskiner och annan produktionsutrustning. Ett område på 125.000 m² förvärvades i anslutning till nuvarande anläggningar i Wilrijk för att säkerställa framtida expansionsmöjligheter.

Under året tecknade bolaget 50% av aktierna i det nyetablerade företaget i Bolivia, Atlas Copco Andina S.A., där montering av stationära och portabla kompressorer för de andinska länderna skall påbörjas.

Personalen uppgick vid slutet av året till 1.429 arbetare och 686 tjänstemän, en ökning med 4% jämfört med slutet av 1973. Personalökningen berodde på den ökade tillverkningsvolymen under året. Personalomsättningen minskade under 1974, medan däremot frånvaron ökade något.

Produktutveckling

Stora insatser har gjorts för att förbättra existerande produkter, främst för att möta de allt större miljövårdskraven. "Paket-versioner" (kompletta ljuddämpade färdigmonterade kompressor-enheter) av de stationära D- och Z-serierna utvecklades och presenterades under året. Företaget kan nu erbjuda en omfattande serie av stationära kompressorer, ljuddämpade till 75 dB(A), enligt ISO-standard. Under 1974 kompletterades de under 1973 introducerade serierna av lufttorkar med en serie kyltorkar.

Resultat

Fakturerad försäljning under 1974 uppgick till 5.652 milj. BFRs (4.354). Vinst före avsättningar och skatter uppgick till 933,4 milj. BFRs (774,9). Vinstökningen beror på ökningen i fakturerad försäljning. Vinstmarginalen gick emellertid ned något beroende på de stora kostnadsökningarna som inte helt kunde uppvägas av prishöjningar.

Investeringar i byggnader, maskiner och utrustning under året uppgick till 180 milj. BFRs (65).

Knappast något större anläggningsarbete kan utföras utan hjälp av tryckluft. Mycket ofta finns Atlas Copco-utrustning med i bilden oberoende av i vilken del av världen det gäller. På bilden den nyligen byggda bron över Bosporon — världens sjunde i längd.

Balansräkning

Per den 31 december 1974

Tillgångar	1974		1973	
	1000 BFRs**)		1000 BFRs	
Omsättningstillgångar				
Kassa och banktillgodohavanden	12 957		61 667	
Accepterade växlar	46 019		104 291	
Kundfordringar	33 404		121 564	
Fordringar hos koncernbolag	1 832 291		1 252 295	
Övriga fordringar	105 832		537 870	
Varulager och pågående arbeten	1 590 221	3 620 724	1 050 228	3 127 915
Anläggningstillgångar				
Maskiner och inventarier (anskaffningsvärde)	766 469		660 235	
Fastigheter (anskaffningsvärde)	532 988		516 556	
Övriga investeringar	7 090	1 306 547	5 138	1 181 929
		4 927 271		4 309 844
Skulder				
Kortfristiga skulder				
Växelskulder	1 051 610		808 603	
Leverantörsskulder	567 078		376 913	
Skulder till koncernbolag	5 505		25 923	
Bankskulder	195 486		88 158	
Nästkommande års låneamortering	93 190		93 209	
Skatteskulder	52 062		305 923	
Övriga kortfristiga skulder	188 849	2 153 780	140 226	1 838 955
Långfristiga skulder				
Intecknings- och reverslån	300 005		392 860	
Avsatt till pensioner	17 724		12 317	
Övriga långfristiga skulder	24	317 753	725	405 902
Akkumulerade avskrivningar å anläggningstillgångar		712 738		638 427
Minoritetsintressen		15 475		15 491
Eget kapital				
Aktiekapital	1 000 000		600 000	
Reservfond	100 000		60 000	
Disponibla vinstmedel	81 892		326 325	
Årsvinst	545 633	1 727 525	424 744	1 411 069
Ställda pantar				
	1974	1973		
	8 036	8 571		
Ansvarsförbindelser				
Diskonterade växlar	48 670	58 161		
Övriga ansvarsförbindelser	50 313	34 902		
		4 927 271		4 309 844

*) Inklusiv dotterbolag enligt not sid 29.

**) 100 BFRs = 11:20 kr (31/12 1974).

Vinst- och förlusträkning

För år 1974

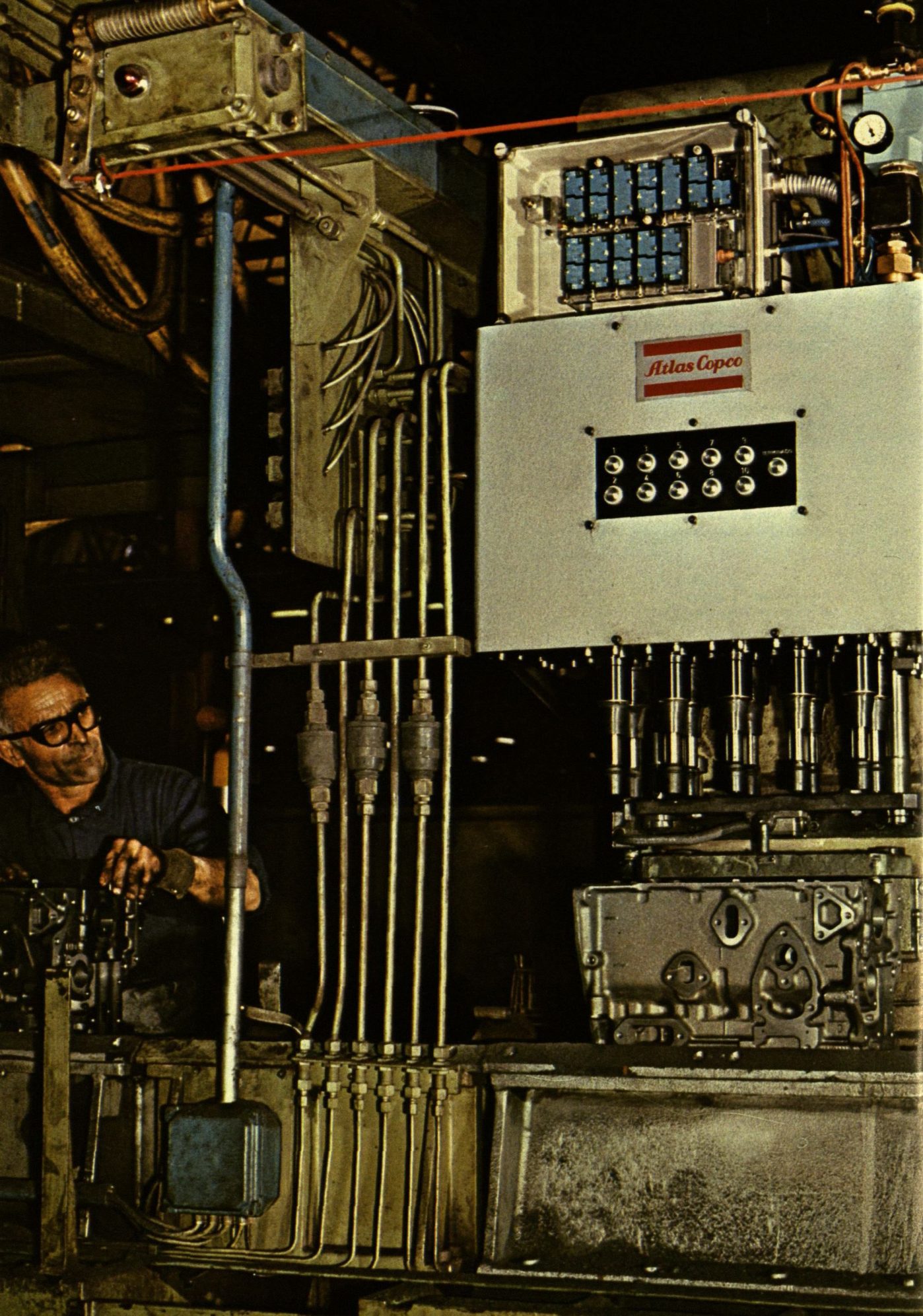
	1974	1973
	1000 BFRs**)	1000 BFRs
Fakturering	5 652 093	4 354 142
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m	— 4 473 934	— 3 422 070
Rörelsevinst	1 178 159	932 072
Avskrivningar		
Byggnader	23 992	24 048
Maskiner och inventarier	87 846	68 872
	— 111 838	— 92 920
Finansiella kostnader och intäkter		
Räntor till andra än koncernbolag	—169 126	—98 376
Räntor från andra än koncernbolag	+ 3 659	+17 172
Räntor från koncernbolag	+ 32 545	+16 952
Vinst före avsättningar och skatter	933 399	774 900
Avsättningar		
Extra avskrivning å anläggningstillgångar	— 17 804	— 12 053
Vinst före skatter	915 595	762 847
Skatter	— 369 962	— 338 103
Nettovinst	545 633	424 744

*) Inklusive dotterbolagen:

EMAC S.p.A., Turin

Atlas Copco Makinalari Imalat A.S., Istanbul

**) 100 BFRs = 11:20 kr (31/12 1974).

Atlas Copco

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Atlas Copco Tools AB Verksamheten 1974

Försäljning och leveranser

Marknadssituationen under 1974 var i stort sett gynnsam även om årets sista månader påverkades av den avmattning som inträtt i flertalet länder. Kännetecknande var den oenhetliga utvecklingen på olika marknader. Vissa länder uppvisade en markant stagnation medan andra förblev närmast opåverkade av den internationella konjunkturen. Den kraftiga försäljningsökningen för industriutrustningar tidigare under året gjorde emellertid att slutresultatet kom att ligga betydligt över det prognoserade.

En kraftig förstärkning av säljstödande åtgärder genomfördes inom ytbehandlingssektorn. Försäljningsökningen fördelades tämligen jämnt på de olika produktgrupperna, men några enskilda produktslag förtjänar ändå att framhållas. Sålunda visade flerspindliga mutterdragare, s.k. multiplar, en markant uppgång liksom pneumatiska komponenter och den nya lyftblockserien.

Produktion och sysselsättning

Produktionen ökade kraftigt vid samtliga tillverkningsenheter så att efterfrågan på produkter i stort sett kunde tillgodoseas. Den stora produktionsvolymen kunde uppnås genom omfattande investeringar i nya högproduktiva verktygsmaskiner och utrustningar samt genom ett mer fullständigt utnyttjande av produktionsresurserna. Sysselsättningen ökade och övertids- och tvåskiftskörning förekom i större utsträckning än under föregående år.

Produktionsvolymen vid verkstaden i Saeby, Danmark, som färdigställdes under föregående år, kunde i det närmaste fördubblas efter investeringar i nya verktygsmaskiner samt anställning och utbildning av nya medarbetare.

I de av Tierps kommun förhyrda verkstadslokalerna ökades produktion och sysselsättning till i det närmaste maximal nivå.

Under året beslutades byggandet av en ny produktionsenhet i Tierp. Denna skall utrustas för tillverkning av roterande industriverktyg. Byggnationen fortskrider planenligt och produktionen i den nya fabriken beräknas kunna börja under sommaren 1975.

Vid Masabyverken i Finland, till vilka tillverkningen av slående verktyg är förlagd, har verkstäderna kompletterats med en ny servicebyggnad omfattande bl.a. varm- och kallager. Förutom en förstärkning av existerande produktionsresurser, kunde en ytterligare produktionsökning nås genom utnyttjande av förhyrda verkstadslokaler.

Bolaget har under året förvärvat samtliga aktier i Gematic AB, som tillverkar specialmaskiner för verkstadsindustrin.

Produktutveckling

Efter flera års utvecklingsarbete kunde programmet av slående mutterdragare kompletteras med maskiner utrustade med automatisk åtdragningskontroll.

Inom samma produktområde introducerades utrustningar för momentgivning och momentregistrering. Dessa utrustningar, som ger förbättrad momentnoggrannhet vid åtdragning av skruvförband, har fått kraftigt ökad användning inom internationell bilindustri.

Utvecklingen och introduktionen av dammsugningssystem för slipoperationer fortsatte framgångsrikt. Ett stort antal kompletta anläggningar projekterades.

En ny mejselhammare utvecklades och en anordning avsedd att avlasta operatören det tröttande manuella arbetet vid tyngre mejsling provas för närvarande på marknaden.

Inom ytbehandlingssektorn färdigställdes en ny typ av färgmatare. Utvecklingen av elektrostatiske målningmetoder fortsatte och produkt-sortimentet kompletterades med pistoler för såväl manuell som automatisk vätfärgsbeläggning.

Resultat

Den fakturerade försäljningen 1974 uppgick till 176,7 milj. kr (142,1). Vinsten före avsättningar och skatter uppgick till 12,2 milj. kr (10,5).

Resultatförbättringen hänförs i huvudsak till den ökade faktureringsvolymen. Dock har vinstökningen begränsats till 16 % genom försämrat räntenetto och ökade avskrivningar.

Investeringar i tomter, byggnader, maskiner och inventarier uppgick till 19,2 milj. kr (10,2).

Pneumatiken är viktig för bilindustrin. Här en helt automatisk multipelenhet för fastdragning av ramlagerbultar till personbilmotorer vid Chryslers anläggning i Madrid.

Balansräkning

Per den 31 december 1974

Tillgångar	1974	1973
Omsättningstillgångar	tkr	tkr
Kassa och banktillgodohavanden	405	1 204
Kundfordringar	1 363	710
Skattefordringar	526	—
Fordringar hos koncernbolag	20 584	8 056
Övriga fordringar	3 142	3 963
Varulager och pågående arbeten	84 627	59 494
	110 647	73 427
Spärmedel för investeringsfonder	2 712	1 908
Anläggningstillgångar		
Maskiner och inventarier (anskaffningsvärde)	43 826	34 913
Fastigheter (anskaffningsvärde)	23 313	21 512
Anläggningar under uppförande	7 664	—
Övriga investeringar	53	52
	74 856	56 477
	188 215	131 812
Skulder		
Kortfristiga skulder		
Växelskulder	170	387
Leverantörsskulder	16 807	13 471
Skulder till koncernbolag	3 339	940
Bankskulder	4 257	5 289
Nästkommande års låneamortering	1 506	792
Skatteskulder	80	742
Övriga kortfristiga skulder	13 228	8 188
	39 387	29 809
Långfristiga skulder		
Intecknings- och reverslån	16 464	5 695
Avsatt till pensioner	9 324	7 772
	25 788	13 467
Akkumulerade avskrivningar å anläggningstillgångar	39 380	32 869
Varulagerreserver	39 915	32 090
Investeringsfonder	23 731	4 443
Arbetsmiljöfond	714	—
Särskild investeringsfond	535	—
Eget kapital		
Aktiekapital	10 000	10 000
Reserv- och skuldregleringsfonder	3 485	2 537
Övriga bundna vinstmedel	122	124
Disponibla vinstmedel	3 291	3 453
Årsvinst	1 867	3 020
	18 765	19 134
	188 215	131 812
	1974 1973	
Ställda panter	11 136	3 618
Ansvarsförbindelser	1 996	700

*) Inklusiv dotterbolag enligt not sid 33.

Vinst- och förlusträkning

För år 1974

	1974		1973	
	tkr		tkr	
Fakturering		176 716		142 122
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m		<u>—157 037</u>		<u>—126 327</u>
Rörelsevinst		19 679		15 795
Avskrivningar				
Byggnader	823		800	
Maskiner och inventarier	5 554	<u>— 6 377</u>	4 026	<u>— 4 826</u>
Finansiella kostnader och intäkter				
Räntor till andra än koncernbolag	— 2 208		— 957	
Räntor från andra än koncernbolag	+ 48		+ 25	
Räntor från koncernbolag	+ 1 077	<u>— 1 083</u>	+ 499	<u>— 433</u>
Vinst före avsättningar och skatter		12 219		10 536
Avsättningar				
Extra avskrivning å anläggningstillgångar	— 523		—	
Varulagerreserv	— 7 839		— 6 357	
Arbetsmiljöfond	— 714		—	
Särskild investeringsfond	— 535	<u>— 9 611</u>	—	<u>— 6 357</u>
Vinst före skatter		2 608		4 179
Skatter		<u>— 741</u>		<u>— 1 159</u>
Nettovinst		<u>1 867</u>		<u>3 020</u>

*) Inklusiva dotterbolagen:
 OY Atlas Copco AB, Helsingfors
 Maskinfabriken Pluto A/S, Saebø

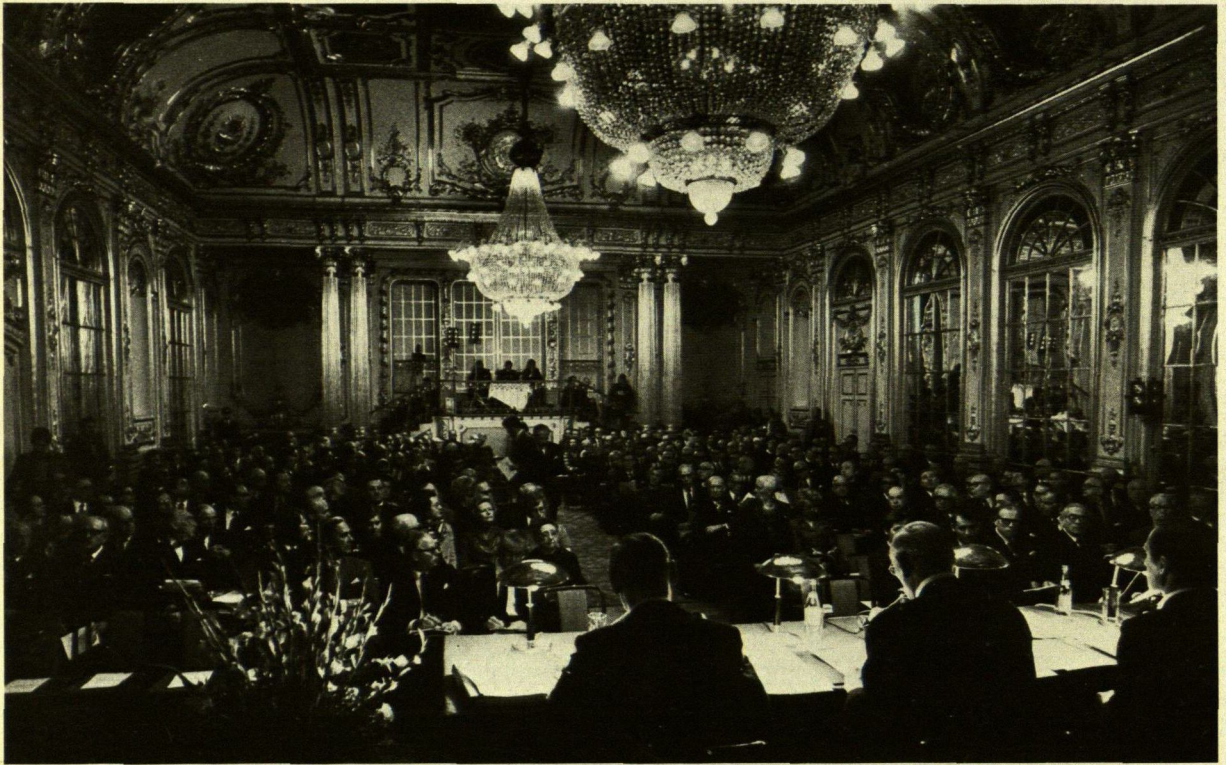
För att ytterligare förstärka bolagets position inom pneumatik- och hydraulikområdet införlivades under året Monsun-Tison AB i Atlas Copco-gruppen som helägt dotterbolag. Bilden visar tryckluftcylindrar klara för

leverans vid Monsun-Tisons Borås-anläggning. Tryckluftcylindrarna används huvudsakligen vid automatisering av olika arbetsmoment inom verkstadsindustrin.

Inom sjörestaureringstekniken har Atlas Copco bidragit med både forskning och utveckling av utrustning. I sjön Caldonazzo i norra Italien installerades nyligen sex LIMNO-aggregat som skall användas för att

syrsätta det förorenade vattnet med hjälp av tryckluft och därigenom återställa den naturliga biologiska balansen.

En bild från bolagsstämman 1974 på Grand Hôtel i Stockholm. Deltagarna hade då tillfälle att avtacka dr Marcus Wallenberg som lämnade styrelsen efter 46 år, varav 40 år som ordförande.

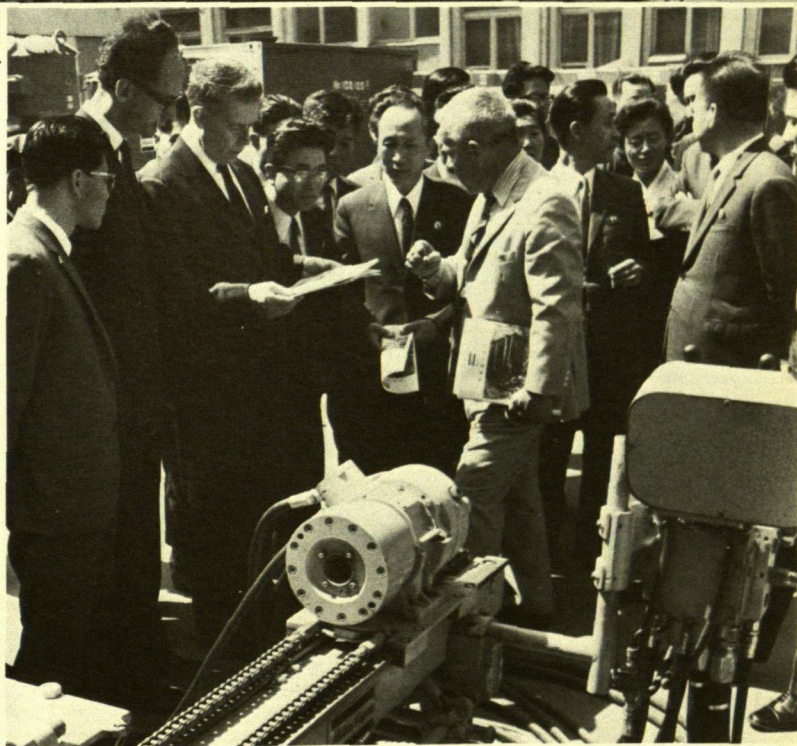
Styrelsens ordförande direktör Peter Wallenberg som tillträdde sin post vid bolagsstämman.

Borr aggregatet Boomer S 121 var en av de produkter som erövrade Föreningen Svenska Industridesigners pris 1974. Framför riggen står chefdesigner R Zernell tv och dåvarande chefen för Atlas Copco MCT AB, direktör B Gyllenberg.

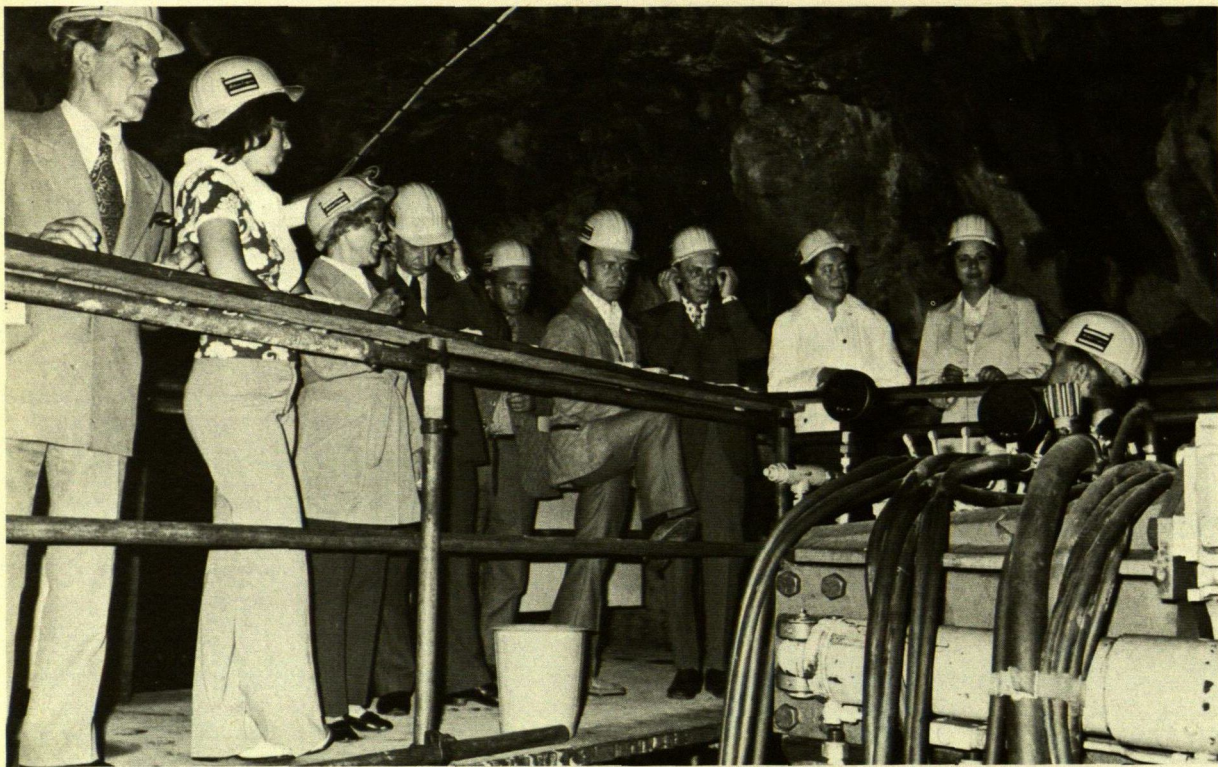

Gruppens verkställande direktörer med Erik Johnsson i spetsen samlades till ett toppmöte i anslutning till bolagsstämman.

Direktör O. Lindberg och ingenjör G. Rydebrandt informerar om en Diamec-utrustning vid en utställning i Pyongyang i Nordkorea. Med Nordkoreanska staten tecknade Atlas Copco sin hittills största order på över 200 milj. kronor.

Sedan ett år tillbaka har de anställda möjlighet att företa kontaktresor inom gruppen. Här är personal från det norska bolaget på studiebesök i provgruvan i Nacka.

USA:s ambassadör i Sverige Robert Strausz-Hupé fick vid sitt besök på företaget tillfälle att studera bergboringsteknik i provgruvan. Från vänster VD Erik Johnsson, Mr. Strausz-Hupé, vVD Bengt Andersson, vVD Einar Liwendahl samt vVD Göran Lundborg.

Överbefälhavaren general Stig Synnergren på besök i EXPO samtalar med från vänster VD Erik Johnsson, ingenjör Börje Nilsson och svenska försäljningsbolagets VD Gunnar Widegren.

Perus energiminister generalmajor Jorge Fernandez Maldonado, som öppnade den åttonde "World Mining Congress" i Lima, Peru, gjorde också ett besök vid Atlas Copcos paviljong.

Årets vinnare av Atlas Copcos gruvstipendium blev Richard Skelton, Zambia, tv och Simon Olinze, Nigeria.

I en av moderbolaget arrangerad pressresa till Ritsems kraftverksbygge norr om polcirkeln deltog fackpressjournalister från 14 länder.

Gruppens kommunikationsansvariga samlades i juni till en tredagarskonferens, "C74", i Stockholm.

Atlas Copco New Zealand erhåller här som första företag av landets radiochef en utmärkelse för sina insatser inom bullerbekämpningsområdet. VD Colin Read tv och chefen för NZBC Mr. E. G. Rowell.

Sedan seklets början har Atlas Copco tillverkat tryckluftdrivna slipmaskiner. Konstruktionerna har efter hand blivit alltmer avancerade. Denna LSS plan-slipmaskin som nyligen introducerades hör till de effektivaste på marknaden.

Omslagsbilden: Under senare år har Atlas Copco arbetat med hydraulik vid sidan av pneumatik. I vissa fall ger hydrauliken fördelar, som högre effekt och lägre ljudnivå. Ett av resultaten är detta hel-

hydrauliska borrarregat, Boomer H 132, som inte bara har hydraulbommar utan även bormaskiner med hydrauliskt slagverk. Denna rigg i Niccioleta-gruvan i Toscana, var den första som levererades till Italien.

Atlas Copco